

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 vtrum quicumque est perfectus sit in statu perfectionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

Ad secundum uero dicitur, quod finis charitatis, qui est ipse Deus, est infinitus; ideo non est mirum si charitas, quae ut quid proximum ad finem infinitum precipitur, sine mensura precipitur: ita quod charitati conuenit sine mensura appeti & ex eo quod est finis reliquorum praeceptorum, & ex eo quod est ut

L. r. c. 6. a me dia tom. 5.

Ante mediū libri tom. 7.

ut Phil. dicit in 1. * pol. sic me dicitur non adhibet mensuram quantum sanet, sed quanta medicina, uel diata utatur ad sanandum: & sic patet quod perfectio essentialiter consistit in preceptis. Vnde * Aug. dicit in li. de perfectione iustitiae. Cur ergo non praeciperetur homini ista perfectio, quamuis ea in hac uita nemo habeat? Secundo dario autem & instrumentaliter perfectio consistit in consiliis, quae omnia sicut & praeccepta ordinantur ad charitatem, sed aliter & aliter. Nam praeccepta alia a praecceptis charitatis ordinantur ad remouendum ea quae sunt charitati contraria, cum quibus scilicet charitas esse non potest: consilia autem ordinantur ad remouendum impedimenta actus charitatis, quae tamen charitati non contrariantur, sicut est matrimonium, occupatio negotiorum secularium, & alia huiusmodi. Vnde Aug. * dicit in enchiridio. Quaecumque mandat Deus, ex quibus unum est, Non moechaberis: & quaecumque non iubetur, sed specialiter consilio mouentur, ex quibus unum est, Bonum est homini mulierem non tangere: tunc recte fuerit, cum referuntur ad diligendum Deum, & proximum propter Deum & in hoc saeculo, & in futuro. Et inde est quod in collationibus Patrum dicit abbas Moyses. * Ieiunia, uigiliae, meditatio scripturarum, nuditas ac privatio omnium facultatum, non perfectio, sed perfectionis instrumenta sunt: quia non in ipsis consistit disciplina illius finis, sed per illa puenitur ad finem. Et supra praemisit, quod ad perfectionem charitatis istis gradibus ascendere nitimur.

Qu. 11. tom. 7.

Collatione 2. c. 7. a med.

tom. 9.

Cap. 5. in tit. de mystica uocatione publicani in prin. tom. 7.

In eodem articulo circa illud, Perfectio consistit in consiliis instrumentaliter, quaestio occurrens ad septimum articulum huius quaestiois, in responsione ad primum remittitur. In eodem articulo in responsione ad secundum, dubium occurrit circa transgressionem praeccepti charitatis, quoniam responsio non uidetur satisfacere. Nam si defectus dilectionis modus, scilicet ex toto corde &c. cadit sub praeccepto, conueniens est ut omittens modum cadentem sub praeccepto, transgressor praeccepti sit. Non enim capit intellectus, quod omnis modus mihi precipiatur, & quod obediens in uno tantum modo excuset a transgressionem praeccepti, ut facile est uidere inductiue in omnibus. Duo ergo impossibilia in littera dicuntur, dum dicitur quod nullus modus excipitur a praeccepto, & quod in uno tantum obediens, reus non est. Ad hoc dicitur, modum loquendi Augustini, sequendo in littera bis allati, quod charitas omnino de perfecta precipitur, ut quo curandum est, hoc est, ut finis. Et ex hoc soluitur quaestio, quia aliter obligamur praeccepto, quod ad id quod se habet ut finis, & aliter quod ad id quod simpliciter precipitur, Nam quod pra-

cipitur ut finis, sufficienter obediendum ut quandoque finem assequamur. Quod praecceptum absolute, absolute quoque adimplendum est. Perfectio praecipitur ut finis, sufficienter obediendum si ita seruat, ut quandoque ad finem

Si uis perfectus esse, uade, & uende &c. quasi dicat. Hoc faciedo, ad hunc finem peruenies.

AD SECUNDUM dicendum, quod sicut * Aug. dicit in libro de perfectione iustitiae, perfectio charitatis homini in hac uita precipitur, quia non recte curritur, si quocurrendum est, nesciatur. Quomodo autem sciretur, si nullis praecceptis ostenderetur? Cum autem id quod cadit sub praeccepto, diuersimode possit impleri, non efficitur transgressor praeccepti aliis ex hoc, quod non optimo modo impleretur, sed sufficit quod quocumque modo impleatur illud. Perfectio autem diuinae dilectionis uniuersaliter quidem cadit sub praeccepto, ita quod est perfectio patris non excludit ab illo praeccepto, ut dicit * Aug. sed transgressionem praeccepti euadit, quocumque modo perfectionem diuinae dilectionis attingit. Est autem infimus diuinae dilectionis gradus, ut nihil supra eum, aut contra eum, aut aequaliter ei diligat. A quo gradu perfectionis qui deficit, nullo modo implet praecceptum. Est autem alius gradus perfectae dilectionis, quod non potest impleri in uia, ut * dicitur est, aquo deficit, manifestum est quod non est transgressor praeccepti. Et similiter non est transgressor praeccepti, quod non attingit ad medios perfectionis gradus, dum modo attingat ad infimum.

AD TERTIUM dicendum, quod sicut homo habet quandam perfectionem suam naturae ita cum nascitur, quod puenit ad rationem speciei, est autem alia perfectio ad quam per augmentum adducitur ita est quodam perfectionem charitatis pertinens ad ipsam speciem charitatis, ut si Deus super omnia diligat, & nihil contra eum ametur. Est autem alia perfectio charitatis etiam in hac uita, ad quam aliquis per aliquod spirituale augmentum peruenit, ut puta, cum homo etiam a rebus licitis abstinet ut liberior diuinis obsequiis uocet.

ARTICVLVS III.

Utrum quicumque est perfectus, sit in statu perfectionis.

AD QVARTVM sic procedit. Vt quod quicumque est perfectus, sit in statu perfectionis. Si cut. n. per augmentum corporale peruenit ad perfectionem corporalem, ita per augmentum spirituale

fermitate, nisi obliga-
tio illa fit ad pfectio-
nem exteriorē, puta
ad caritatem, uel pau-
peratē, uel erogatio-
nem bonorum, uel
exteriorem sollicitudi-
nem, uel ad ponendā
animam, id est, vitam,
uel aliquid huiusmo-
di. Et primas quidem
duas conditiones nō
oportet probare esse
secundum doctrinā
auctoritatis, quoniam in
litera clare habetur.
Tertia autem quae sū
peraddita uidetur, p-
batur ex eo, quod ni-
si hac conditio appo-
natur, uel subintel-
ligatur, sacer ordo cō-
fiteretur statum p-
fectionis ecclesiasti-
cae. Et pbat sequen-
tia, quia sacer ordo ex
seipso obligat homi-
nem ad maiorem san-
ctitatem interiorem,
quam requirit etiam
religionis status, ut
auctor in arti. 8. hu-
ius questionis expre-
sse dicit. Et constat qd
huiusmodi obligatio
cum solemnitate con-
secrationis, scilicet
qua confertur ordo,
fit ac per hoc habet
duas primas condi-
tiones. Et sola tertia
deest, quia, l. obligat
ad id quod est interio-
ris perfectionis, &
non ad ea quae sunt
perfectionis exteri-
oris, quantum est ex na-
tura ordinis sacri.
Quod dico propter
praeccepta Ecclesiae, &
annexa per accidens
uota.

peruenitur ad perfectionem spi-
ritualem, ut dicitur est: sed post
augmentum corporale aliquis
dicitur esse in statu perfectae aeta-
tis. ergo etiam uidetur qd post aug-
mentum spirituale, cum quis iam
adeptus est perfectionem, sit in
statu perfectionis.

¶ 2 Præ. Eadem ratione qua ali-
quid mouetur de contrario in
contrarium, mouetur etiam ali-
quid de minori ad maius, ut dicitur
in 5. Phyl. sed qñ aliquis trāf-
mutatur de peccato ad gratiam,
dicitur mutare statum, prout di-
dinguitur status culpae, & status
gratiae. ergo uidetur qd pari ratio-
ne cum aliquis proficit de mino-
ri gratia usq; ad maiorem quo-
usq; perueniat ad perfectum, qd
adipiscitur perfectionis statum.

¶ 3 Præ. Statum adipiscitur ali-
quis ex hoc, qd a seruitute libera-
tur: sed per charitatem aliquis libe-
ratur a seruitute peccati, qd uni-
uersa delicta operit charitas, ut
dicitur Prouerb. 10. sed perfectus dicitur
aliquis secundum charitatem, ut
dicitur est. ergo ut quod qui-
cumque habet perfectionem, ex
hoc ipso habeat perfectionis statum.

SED CONTRA est, qd aliqui sūt
in statu perfectionis, qui omni-
no charitate & gratia carent, si-
cut mali epi, aut mali religiosi.
ergo ut qd contrario, aliqui ha-
bent perfectionem uitae, qui tñ
non habent perfectionis statum.

RESPON. Dicendum, qd sicut
supra dictum est, status proprie
pertinet ad conditionem liber-
tatis, uel seruitutis. Spirituales au-
tem libertas, uel seruitus potest
in homine attendi dupliciter.

Vno modo, sicut in id quod interius agit. Alio mo-
do, sicut in id quod agit exterior. Et quia, ut dicitur
1. Regum 16. Homines uident ea quae parent, sed
Deus intuetur cor: inde est qd sicut interiori homi-
nis dispositionem accipitur conditio spiritualis
status in homine per comparationem ad iudicium
diuinum. Secundum autem ea quae exterior agunt,
accipitur spiritualis status in homine per compara-
tionem ad Ecclesiam. Et sic nunc de status loqui-
mur, prout. Ex diuersitate statuum quaedam Eccle-
siae pulchritudo consurgit. Est autem considerandū
qd quantum ad homines, uel seruitutis, requiritur primo quidē
statū libertatis, uel seruitutis, requiritur primo quidē
obligatio aliqua, uel absolutio. Nō. n. ex hoc qd aliquis
seruit alicui, efficitur seruus, quia et liberi seruiunt,
sicut illud ad Gal. 5. Per charitatem spūs seruire inui-
cē. Neq; est ex hoc quod aliquis desinit seruire, dicitur
liber, sicut patet de seruis fugitiuis: sed ille pprie dicitur
seruus, qui obligatur ad seruiendum: & ille est liber,
qui a seruitute absoluitur. Secundo, requiritur quod
obligatio p̄dicta cū aliqua solēnitate fiat, sicut & ceteris,
qd inter homines obtinet perpetuā firmitatē,
qdā solēnitatis adhibetur. Sic ergo & in statu p-
fectionis proprie dicitur aliquis esse, non ex hoc quod ha-
beat actū dilectionis p̄fectae: sed ex hoc quod obligat

A se perpetuo cū aliqua solēnitate ad ea qd sunt p-
fectionis. Contingit et qd aliqui se obligāt qui nō seruiant,
& aliqui implēt ad qd se nō obligauerunt, ut patet
Mat. 23. de duobus filiis, quorum vnus patri dicitur,
Operare in uinea, rñ dicit. Nolo, postea abiit: alter autē
rñ dēs ait, Eo, & non iuit. Et iō nihil phibet aliquos
esse p̄fectos, qd nō sunt in statu p̄fectionis; & aliquos
esse in statu p̄fectionis, qui tñ non sunt p̄fecti.

AD PRIMUM ergo dicendū, qd per augmētū cor-
porale, p̄ficit aliquis in his quae pertinet ad naturā;
& iō adipiscit naturā statū, praesertim quia qd est
sicut naturā, quodāmodo immutabile est, in quātū
natura determinat ad vnū. Et similiter per augmētū
spūale interius aliquis adipiscitur statū perfectionis
quantū ad diuinū iudiciū; sed quātū ad distinctio-
nes ecclesiasticorū statū nō adipiscit aliquis statū
p̄fectionis, nisi per augmētū in his qd exterior agunt.

AD SECUNDVM dicendum, quod illa etiam ratio
procedit quantum ad interiorem statum, & tñ cū
aliquis transit de peccato in grām, transit de serui-
tute ad libertatē: qd nō contingit per simplicē pro-
fectū grā, nisi cū aliquis obligat se ad ea qd sunt grē.

AD TERTIVM dicendum, quod illa et rō procedit
quantum ad interiorem statum: & tamen licet cha-
ritas uariet conditionem spiritualis seruitutis & li-
bertatis, hoc tamen non facit charitatis augmētū.

ARTICVLVS V.

¶ *Utrum religiosi & prelati sint in statu perfectionis.*

AD QVINTVM sic p̄cedit. Vt
qd plati & religiosi nō sunt
in statu p̄fectionis. Status n. p-
fectionis distinguitur contra statū
incipientū, & proficientū: sed
nō sunt aliqua gñā hōiū depu-
tata spūaliter statui p̄ficiētū, uel
et incipientū. ergo ut qd nec et
debeant esse aliqua gñā hōiū
deputata statui p̄fectionis.

¶ 2 Præ. Status exterior dēt inte-
riori statui rñdere, alioquin in-
currat mendaciū, qd nō solū est
in falsis uerbis, sed et i simulatis
operibus, ut Amb. dicit in quo-
dā sermone: sed multi sunt plati
uel religiosi, qd nō hnt interiorē
p̄fectionē charitatis. Si ergo oēs
religiosi, & plati sūt in statu p-
fectionis, sequit qd qd eorū nō
sunt p̄fecti, sint in p̄ctō mortali,
tanq̄ simulatores & mendaces.

¶ 3 Præ. P̄fectio sicut charitatē
attenditur, ut supra habitū est:
sed p̄fectissima charitas ut ef-
ficet in martyribus, sicut illud Io. 15.
Maiorem dilectionē nemo ha-
bet, qd ut aīam suā ponat quis p̄
amicis suis, & sup̄ illud ad Heb.
12. Nondum. n. uisq; ad sangui-
nem & c. dicitur glo. P̄fectior in
hac uita nulla dilectio est ea, ad
quā sancti martyres peruenērūt,
qui contra p̄ctū usq; ad sangui-
nē certauerūt. ergo ut qd magis
debeat p̄fectionis status attribui
martyribus, q̄ religiosi & epis.

SED CONTRA est, qd Dio. 5. c.
Secunda Secundae s. Thomae. K K K 3 ut quod

¶ *Super Questionis centesimo octuagesimo quatuordecimo articulo quintum.*

¶ *Narr. 5. eiusdem q. circa id quod dicitur, episcopi obligat se ad ea quae sunt perfectionis, adhaerere quod hoc dupliciter potest intelligi.*

Vno modo, de obligatione naturali, hoc est naturaliter conueniente, seu spectante ad ipsum episcopatum. Et hoc est proculdubio uerum: quia ex hoc ipso, quod aliquis episcopatum suscipit, suscipit etiam omnia per se spectantia & consequentia ad ipsum, inter quae, dominica auctoritate constat esse ponere animam suam pro ouibus suis: & multo magis labores suos & bonalia temporalia. Alio modo, obligatione notitia: ita quod episcopus explicite, uel implicite uoueat ea, quae sunt perfectionis. Et licet multi sic intelligere uideantur auctorem, id tamen non apparet esse uerum. Et quod non uoueat implicite, sicut suscipiens ordinem sacrum in ecclesia occidentali, intelligitur uouere implicite castitatem, ex eo patet quod

Opusc. 18. 16.

Referre in decretis 22. q. 1. c. Causa.

Art. 1. huius quæst.

Aug. in sermo. 17. de uerbis Apo. sto. tom. 10.

Ca. 5. eccle. hierar. in ritu. de sacerdotū p̄fectionibus.